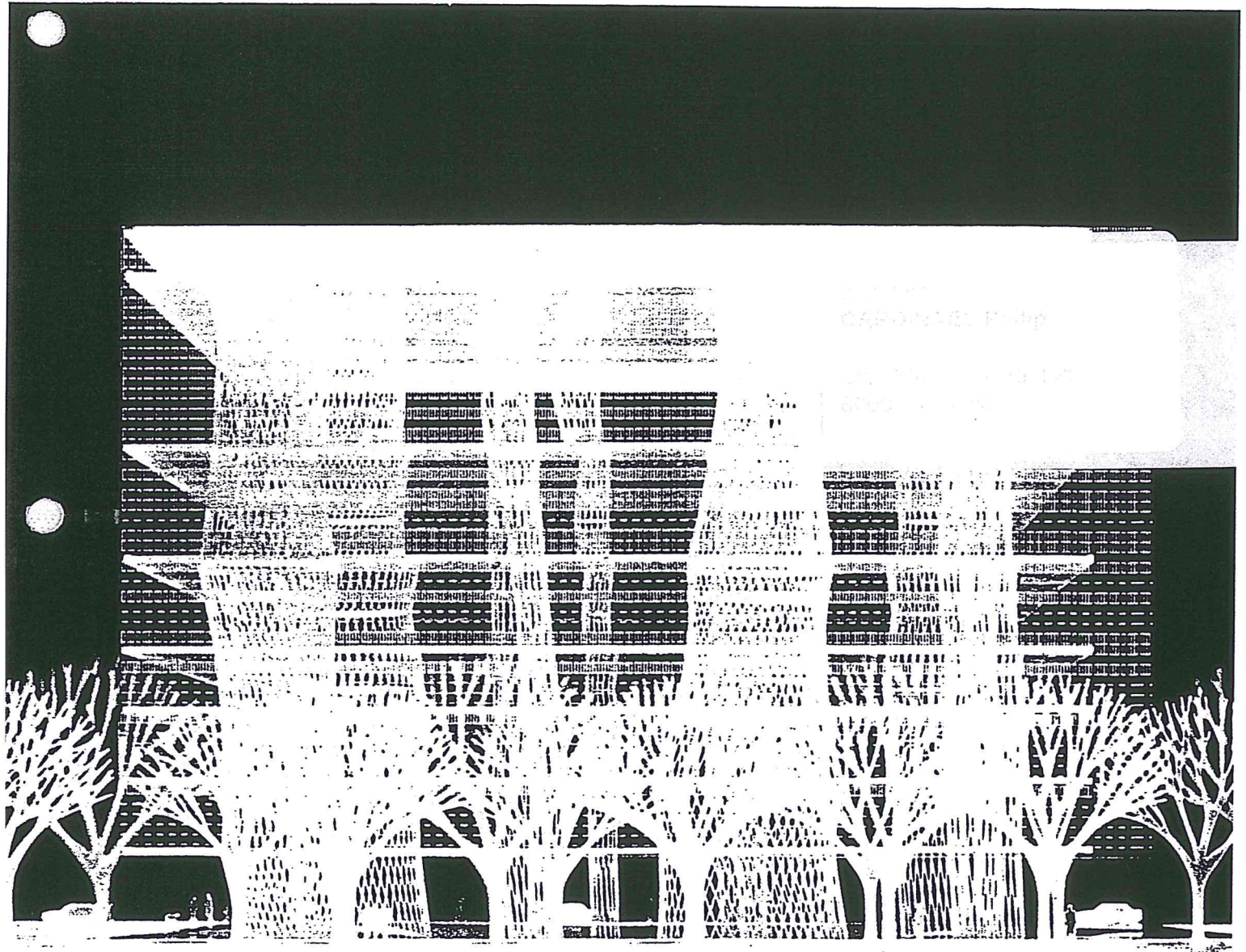
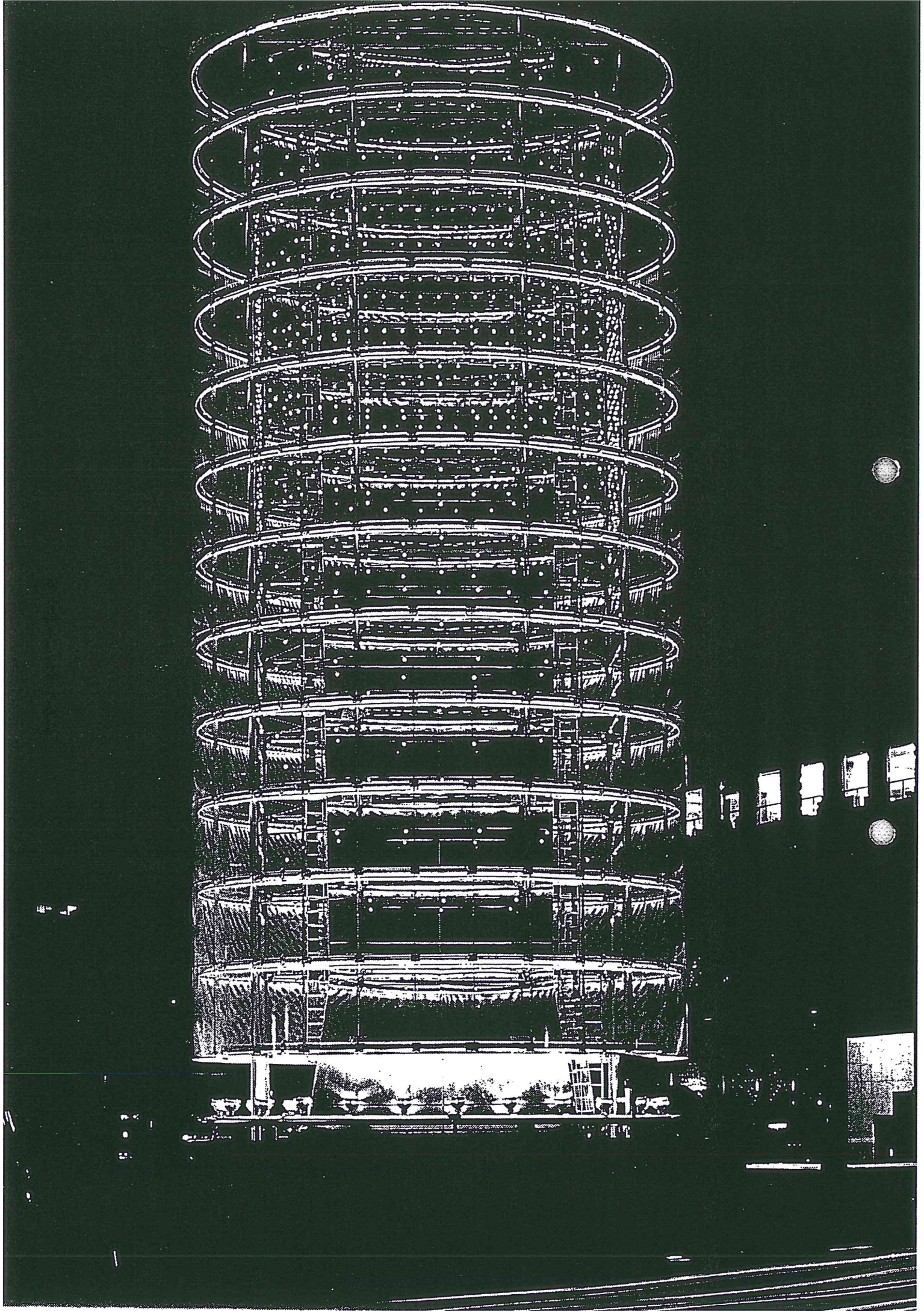

archipel

ARCHIPEL BULLETIN NOVEMBER 2000

VRIJDAG 10 NOVEMBER 2000 – 20u.30

t Leerhuys, Groeninge 35, Brugge

TOYO ITO

voordracht door HERA VAN SANDE

Nu BRUGGE 2002, op voorstel van ARCHIPEL, **Toyo Ito** als huisarchitect inhaalde, wordt het tijd voor een brede introductie in het oeuvre van Ito.

Ito is uiteraard voor ARCHIPEL reizigers geen onbekende. Zijn gemeentelijk museum, het ouderlingenhuis en het brandweergebouw in Yatsushiro waren hoogtepunten van de Japanreis in 1998 ... En ook in Hannover Expo 2000, bleef zijn installatie over geneeskunde in het netvlies hangen. Ito kreeg hier carte blanche en zocht het in een soort magische relaxatie. Een prachtige video installatie in een bestaande ruimte, waarbij de grens tussen realiteit en virtualiteit op de proef gesteld wordt door het aanbrengen van het watervlak in een ruimte, bezaaid met massagezetels.

Toyo Ito is geboren in Seoul in 1941. Tussen de gestolde ruimtelijke poëzie van zijn White U (Tokyo 1976) en het Sendai Mediatheek in bouw (die één van de meest innoverende structuren van deze tijd wordt en een soort stromende ruimte confronteert met een homogene ruimte) ligt het zeer veelzijdig oeuvre van één van de meest vooraanstaande architecten van vandaag.

Zijn ruimten blijven innoveren en uitdagen. Soms neemt hij het stedelijk landschap van Tokyo als bron van inspiratie. Soms inspireert hem de impressie van de onder-water-zwemmer die in een 'blurring space' doorheen fluctuerende lichtintensiteiten en organische zeeorganismen zwemt. Maar ook de virtualiteit en de wisselingen van de informatiewereld is zijn bron.

Als bekend metafoor voor zijn werk staat de Tower of Winds (Yokohama 1986). Overdag een verluchtungskoker, gemaakt uit solide aluminiumpanelen. 's Nachts volledig getransformeerd door licht dat uit het omhulsel priemt. Drieduizend lichten vormen lichtpatronen die reageren op wind en geluiden. De lichtende toren lijkt te veranderen in een toestand van vloeibaarheid en beweging. De toren symboliseert Ito's architectuur. Technologisch gesofistikeerd, captiverend, een miniem gehalte aan futurisme, maar terzelfdertijd diep geworteld in de culturele geschiedenis, gevoed door de natuur, wind, licht, geluid, ruimte, maar ook door elektronica. De zintuigelijke wereld versus de vluchtige informatiewereld.

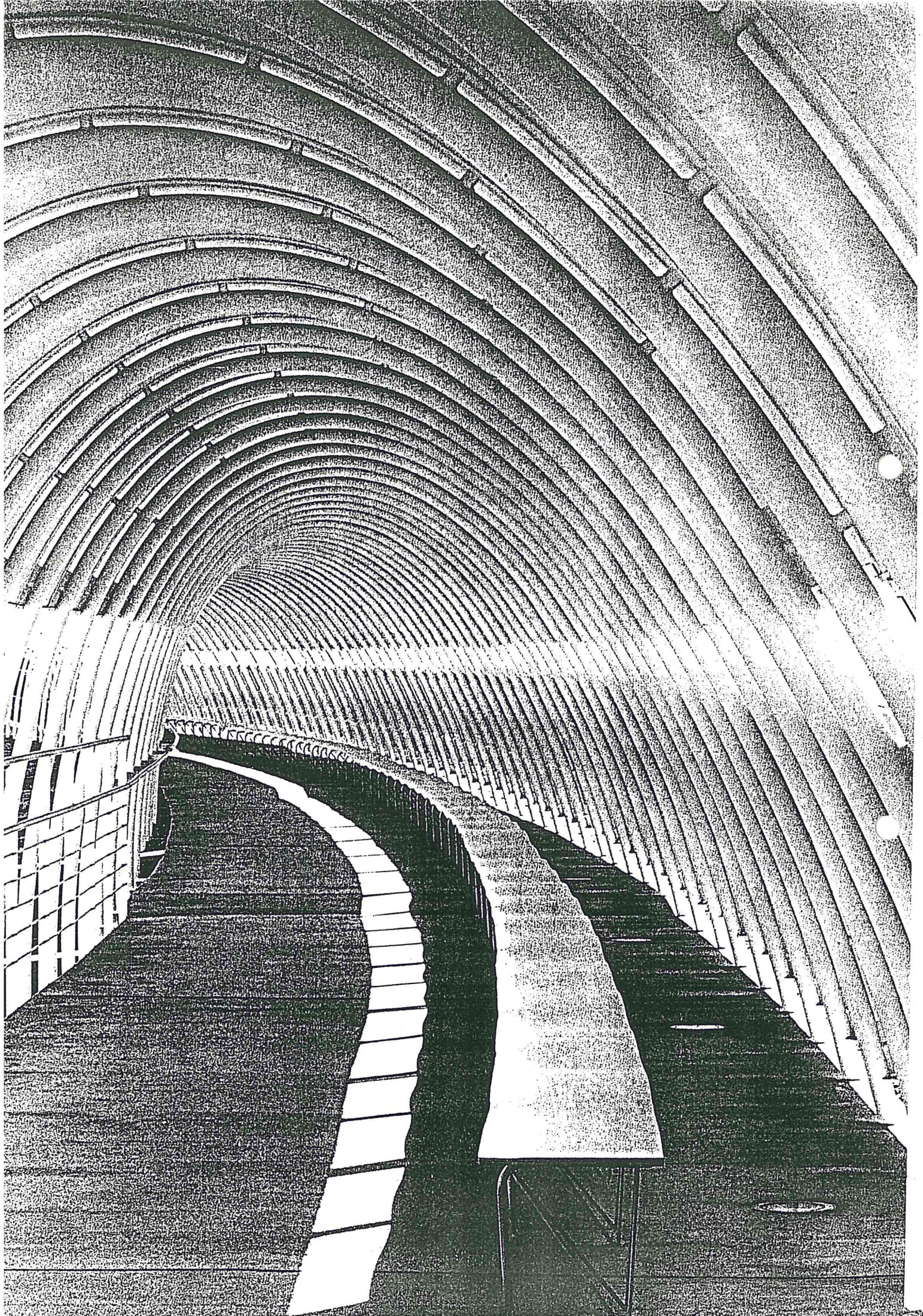
Het bezeten zoeken doorheen zijn oeuvre naar die ongrijpbare grenzen van architectuur omschrijft Ito met de term 'Blurring architecture'. We citeren Ito uit zijn recente monografie hierover :

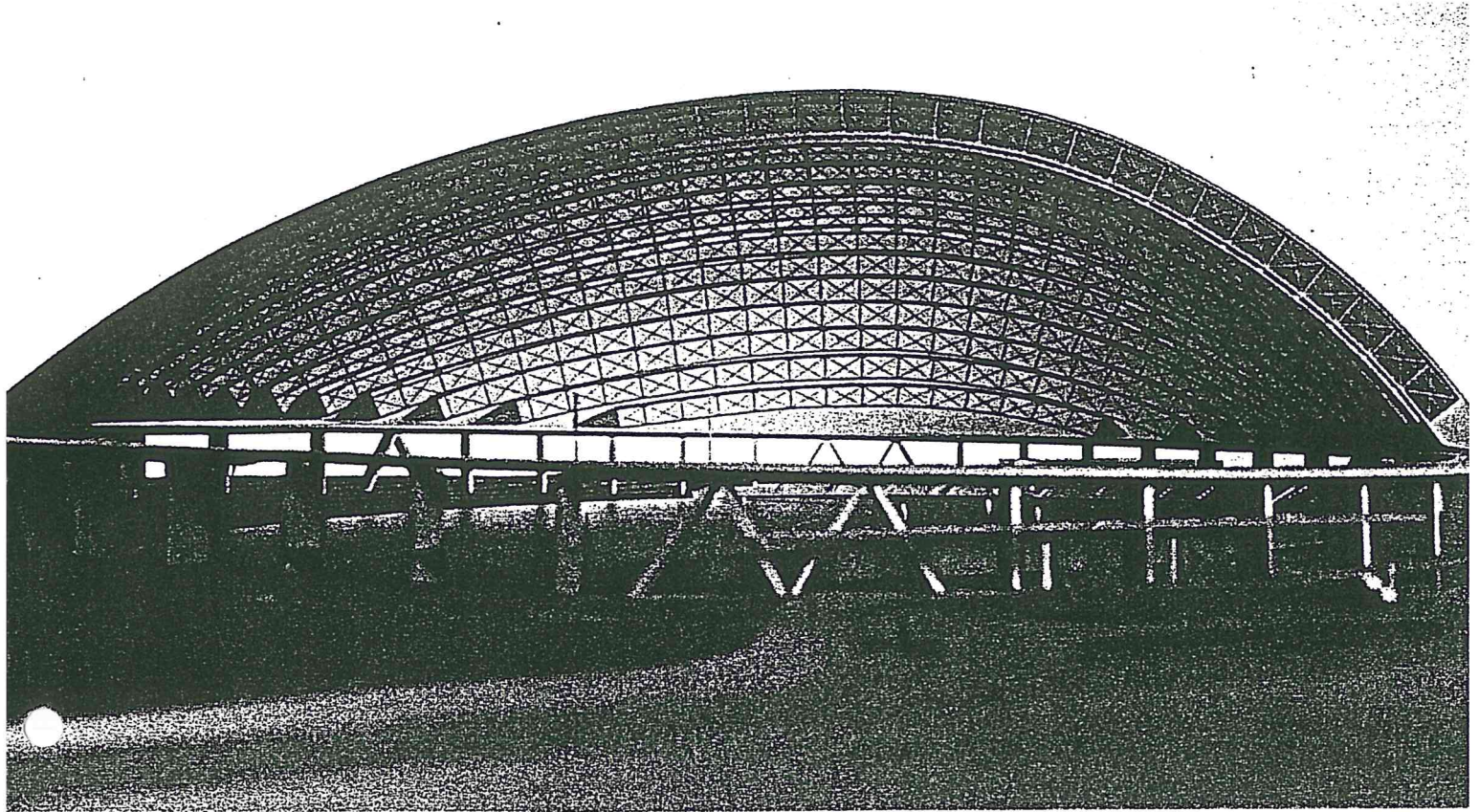
"Blurring architecture ontstaat doordat twee verschijningsvormen van de ruimte een relatie met elkaar aangaan. Enerzijds de homogene ruimte, die erop gericht is een nog hogere graad van homogeniteit en transparantie te bereiken. Dit is een heldere, pure ruimte die zich oneindig uitstrekt, volgens het principe van Mies van de Rohe : less is more. In het extreme doorgedacht voert deze ruimte in het niets, zij kan de mensen zelfs laten verdwijnen. Wanneer de 'stromende' ruimte een wisselwerking aangaat met deze homogene ruimte, dan ontstaan daardoor de verschillende stromen uiteenlopende plekken. Het homogene raster wordt hier en daar onderbroken. Zulke bijzondere plekken ontstaan door het licht of de luchtstroom in een gebouw, door een verzameling mensen of een gebied waar informatie wordt opgeslagen. Ook in de ruimte van de grote stad gaan zich verschillen aftekenen door het bijzondere karakter van een wijk, of het vloeiende karakter van een terrein. Een ruimte met een transparant en homogeen raster – een vloeiende ruimte, waarin donkere plekken en vertekeningen verschijnen. Dat zal een ruimte zijn die de mens weer het gevoel geeft dat hij leeft."

Ito zelf was recent veel te kort in Brugge om hem als gast op een ARCHIPEL-avond te vragen. We vroegen daarom **Hera Van Sande** het oeuvre van ITO te belichten.

Hera Van Sande is architect en assistent aan de R.U.G., doctoreert over het Japanse oeuvre van Maekawa en is ARCHIPEL-reizigers uiteraard bekend als onze gids in Japan.

Ze bezocht enkele maanden geleden nog de fameuze Sendai Mediatheek, maar sindsdien zijn ook de laatste stellingen ontmanteld en hopelijk komen de recentste dia's die Ito beloofde te sturen, tijdig aan. Alvast een primeur.

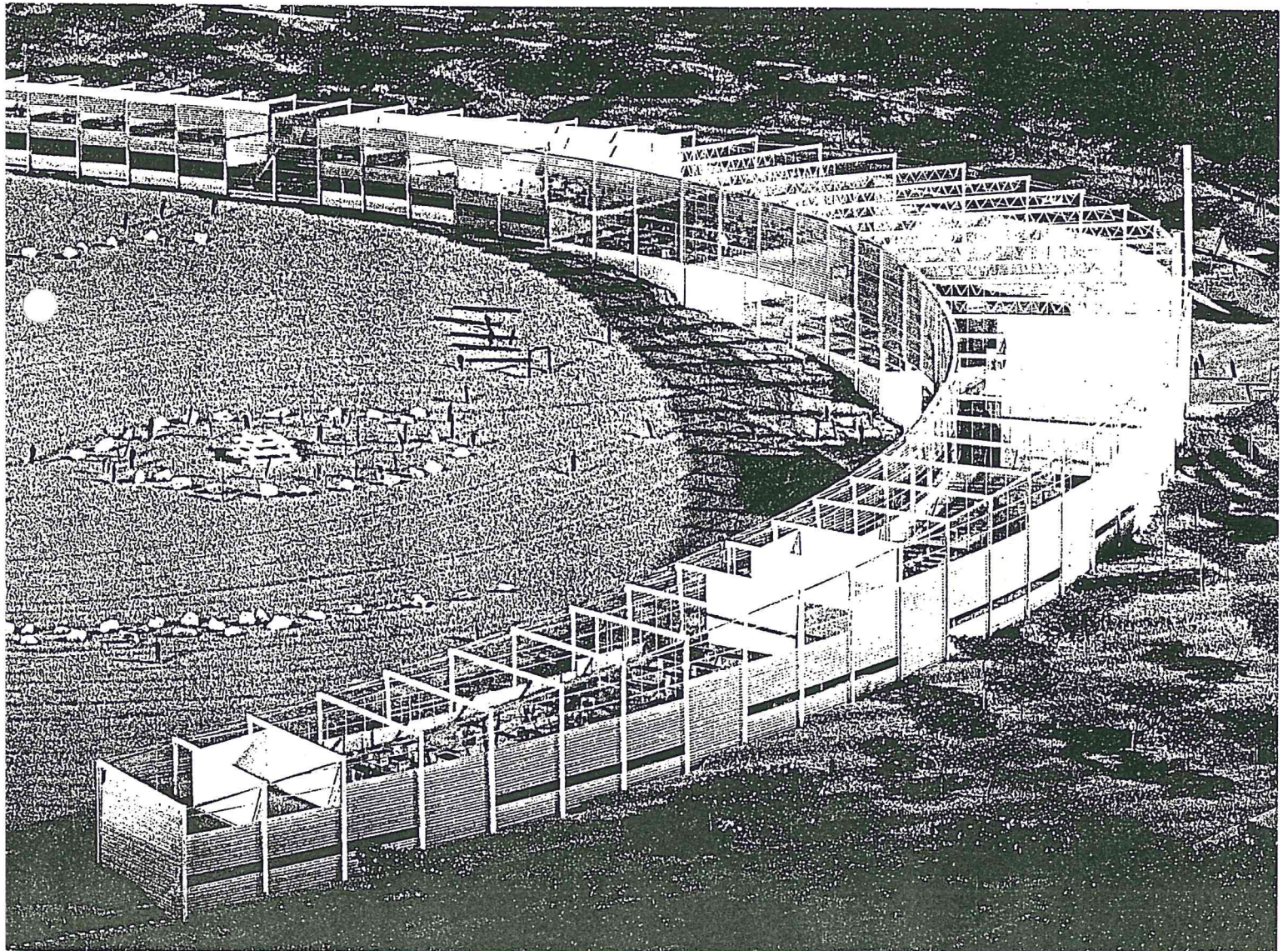

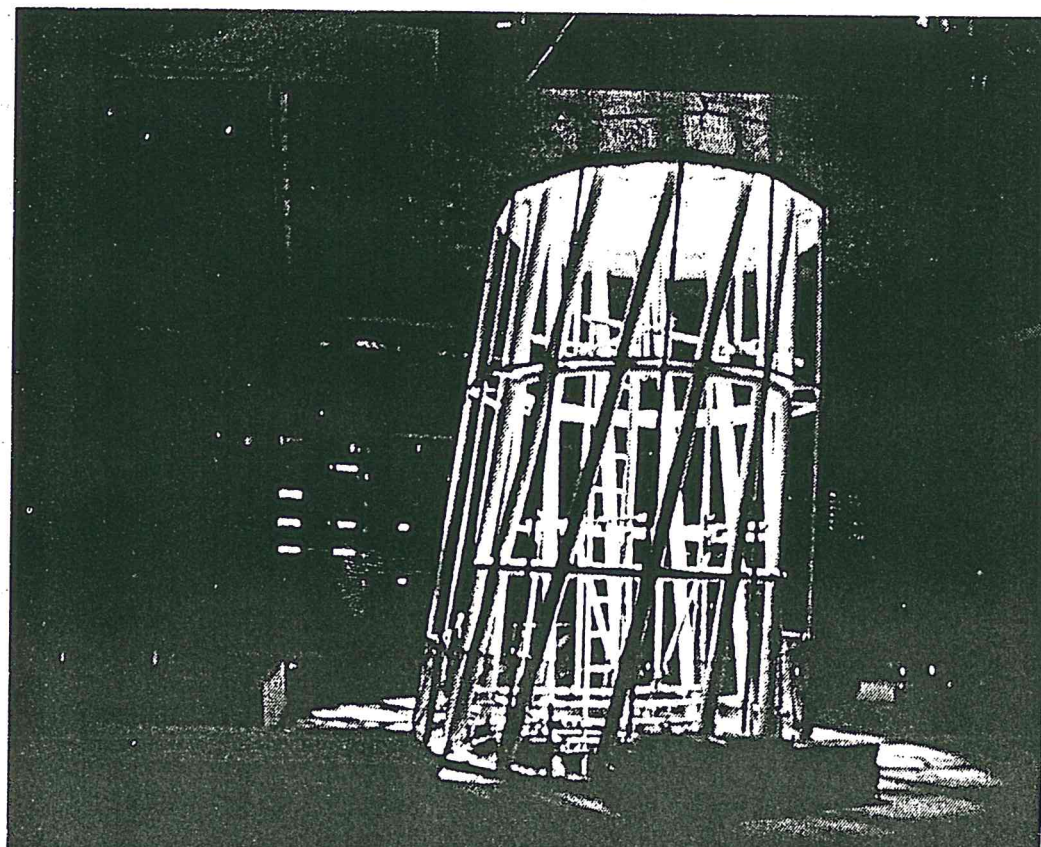
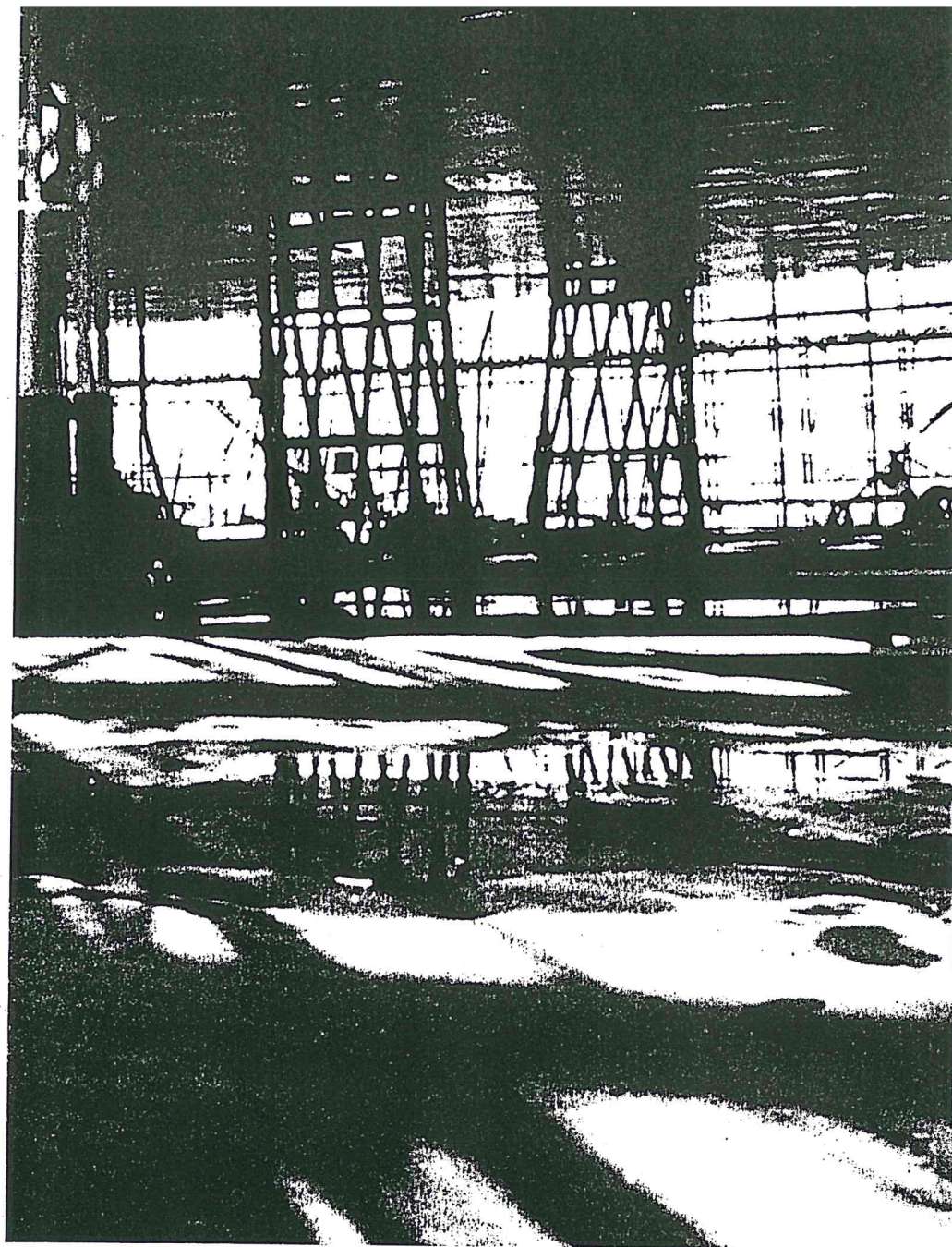

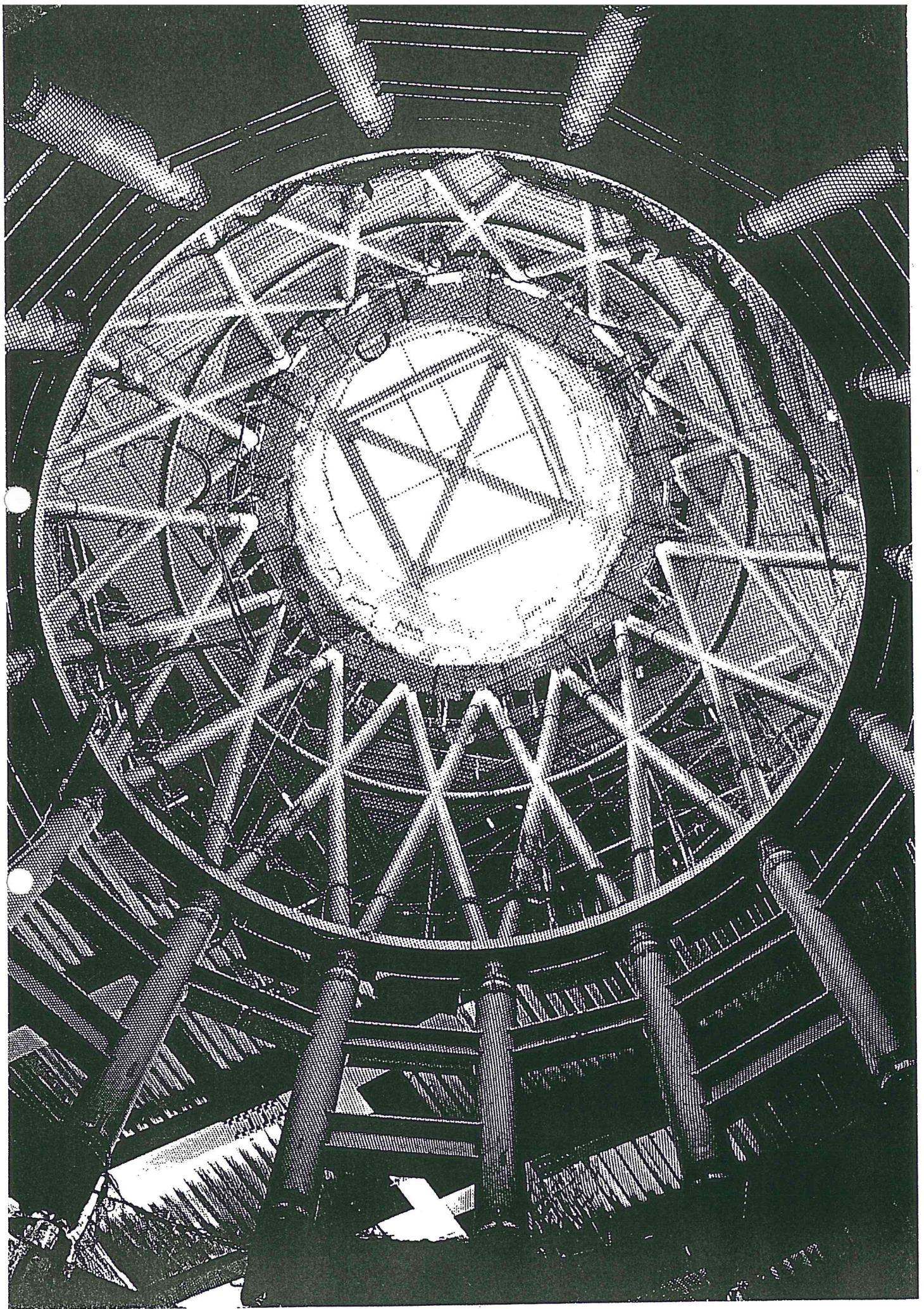
Seoul Dome (Crystal Ballpark)

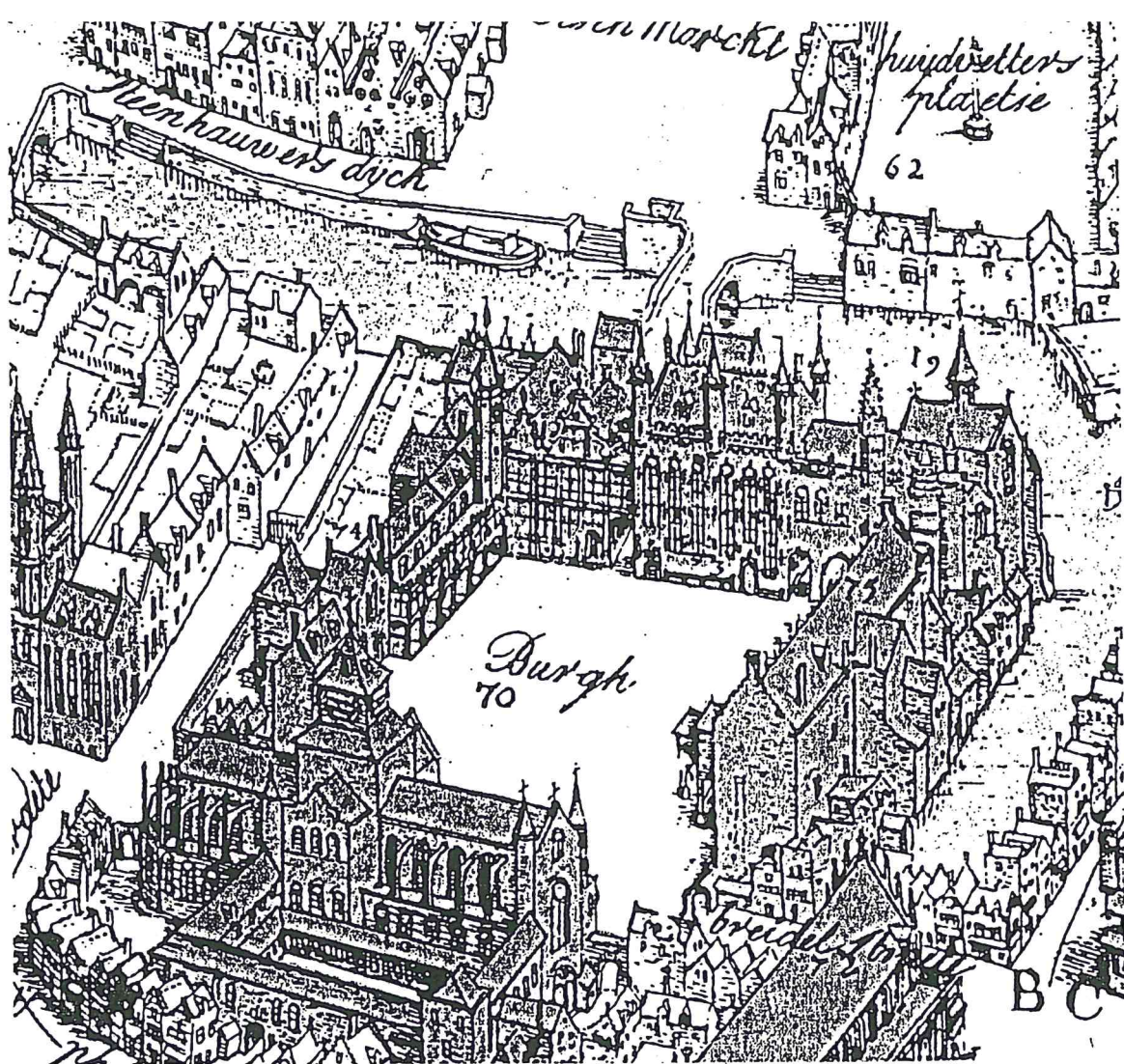
Nagaoka Lyric Hall.

Ota-ku Resort Complex
in Nagano

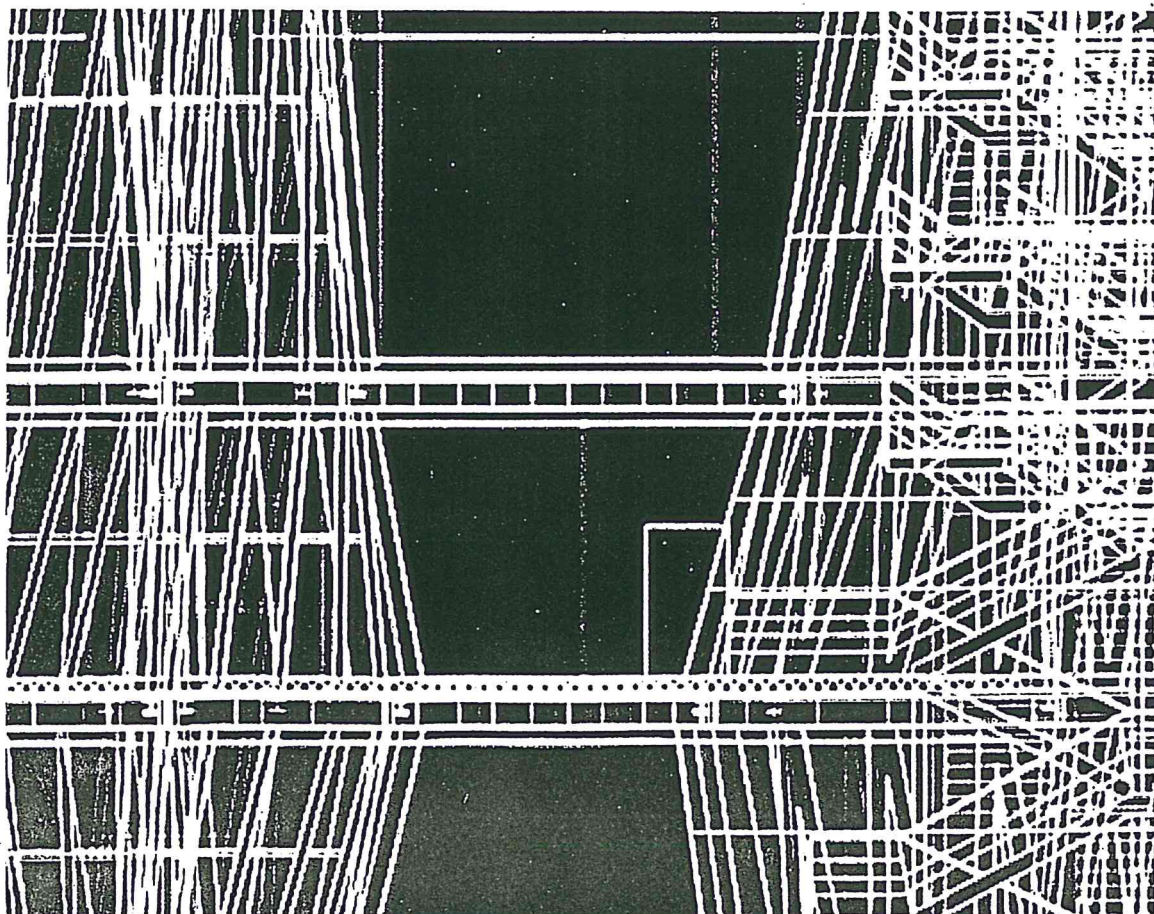

BRVGGE
2002

archipel

EEN ARCHITECTUUR PAVILJOEN VOOR BRUGGE 2002

TOYO ITO IN BRUGGE

Eind 1998 deed **ARCHIPEL** het voorstel aan '**BRUGGE 2002**' om in het historisch centrum van Brugge voor dit cultuurjaar een **tijdelijk paviljoen** op te trekken als een architecturaal statement in confrontatie met een historische stad.

Brugge heeft een belangrijk architectuurpatrimonium voor de 11^e tot de 19^e eeuw, maar mist een eeuw authentieke architectuurgeschiedenis : de 20ste eeuw. Een cultureel jaar dient hier stelling te nemen.

Als bouwplaats stelden we voor terug te keren naar de plek waar Brugge ontstond : **de Burg**. In 900 werd hier de pre-romaanse carolingische Sint Donaas opgetrokken. (In 1129 werd Filips de Goede er het slachtoffer van de eerste politieke moord in Vlaanderen). Op het einde van de 12^e eeuw gevolgd door een romaanse, eind 14^e eeuw door een gotische kathedraal die na de Franse revolutie 200 jaar geleden gesloopt werd. Vandaag staan er 2 rijen lindebomen. Ondergronds zijn nog de funderingen aanwezig. (De bomen en funderingen dienen gerespecteerd).

De plek was in de Middeleeuwen het culturele en religieuze hart van de stad. De huidige afbraakleegte leek de symbolische plek bij uitstek om een link te maken met het verleden en met een dynamische toekomst van een levende stad waarin de architectuurgeschiedenis doorgaat.

De site is als het ware een layering van 1000 jaar bouwgeschiedenis. De Burg laat vandaag aan haar authentieke zijde de heterogeniteit, de veelzijdigheid en de internationale kwaliteit zien van een architectuurgeschiedenis van romaans, gotiek, renaissance, over barok, rococo, neo-classicisme tot neo gotiek. Maar aan haar keerzijde ook het schrale invuldecorum van de 20ste eeuw.

Met een architecturaal statement in een cultureel jaar, hoopt **ARCHIPEL** (op de plek waar het begon), de architectuurgeschiedenis in Brugge een fris impuls te geven. Kus op de Schone Slaapster ? Of positief Paard van Troje ? De uitdaging is in elk geval van formaat ...

Twee jaar geleden vroeg **BRUGGE 2002** ideeën.

Gery Vandenabeele gooide een sneeuwballetje op in een **ARCHIPEL**-beheerraad. Het groeide. Het concept kreeg vorm. Het werd voorgesteld.

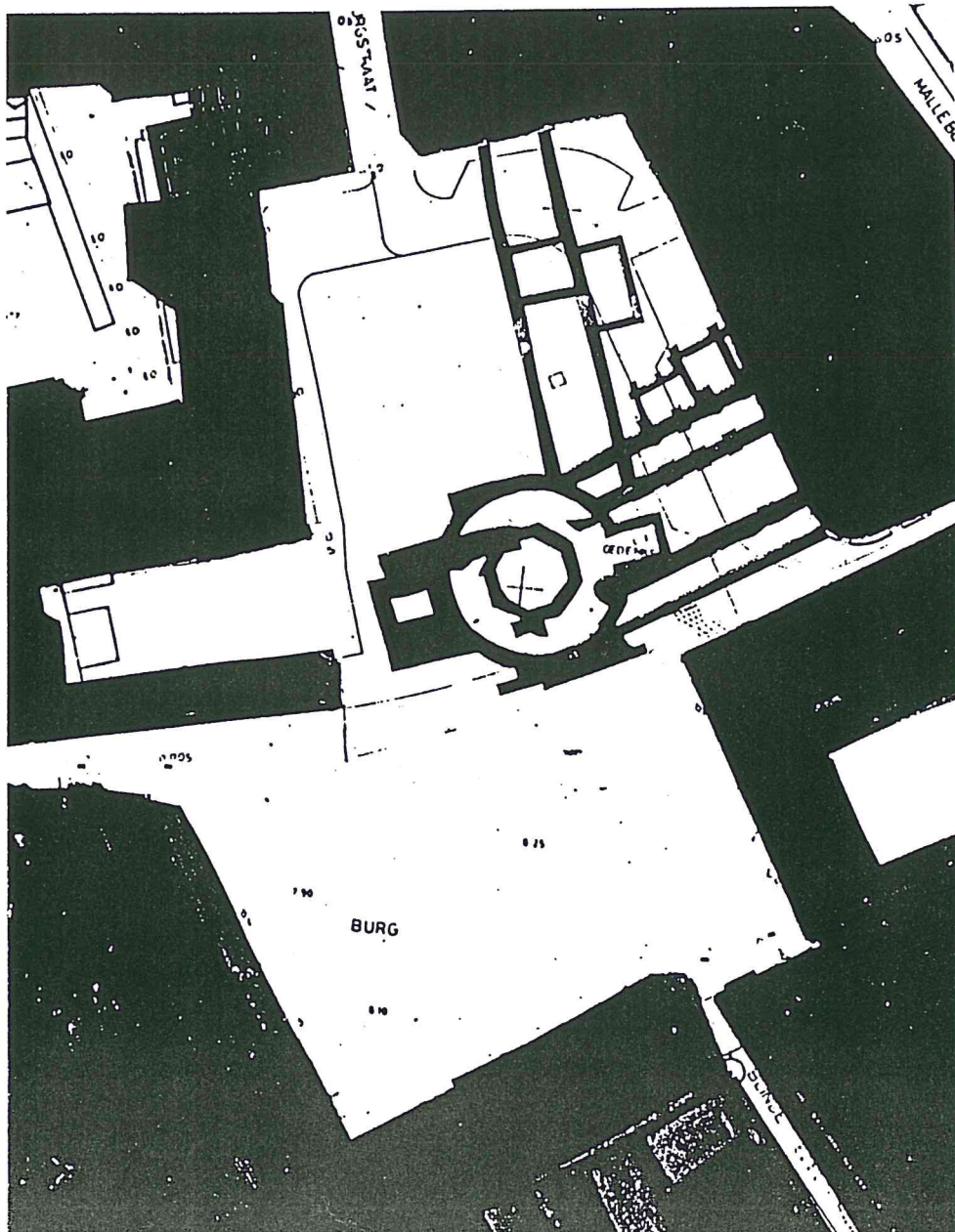
Het voorstel werd begin 99 aanvaard en als prioriteit ingeschreven door formateur Bart Caron. Eind 99 had **ARCHIPEL** hierover een gesprek met de intendant **BRUGGE 2002** Hugo Degreef. **BRUGGE 2002** had besloten hiermee door te gaan en, op advies van **ARCHIPEL**, een architect van internationaal niveau te kiezen als 'the right man on the right place'.

ARCHIPEL stelde **Toyo Ito** voor. Zijn werk in Yatsushiro (in de streek van Kumamoto) (het gemeentelijk museum, het brandweergebouw, het ouderlingengesticht) had veel **ARCHIPEL**-reizigers in Japan in 1998 zeer sterk aangesproken. Ito is een architect die bij elke opdracht, hoe divers ook in omvang, er telkens weer in slaagt nieuwe archetypes te creëren van hedendaagse architectuur.

Zijn Tower of the winds in Yokohama had al eerder de aandacht getrokken door zijn introductie van elektronische media. Zijn Sapporo Guest house toonde zijn suggestieve aanpak van landschap. Zijn projecten voor 'Stad aan de Stroom' (Antwerpen) waren zeer intelligente ingrepen in een stedelijk weefsel. In het museum in Shimosuna creëerde hij een fluide architecturale stroom.

Zijn Sendai Mediatheek (in constructie) met zijn structuren als in hun beweging gestolde zeeorganismen lijkt op weg om een van de eerste iconen van de 21ste eeuw te worden. Een 'eco-tech' architectuur met een renoverend ruimtelijk concept waarin ruimte doorstroomt als vloeiend water. Zijn tentoonstelling in de Singel 'Blurring architecture' en zijn lezing in een volgeladen zaal in februari 2000 overtuigden ons van het visionaire talent van Toyo Ito. Genoeg motieven om Ito te kiezen. Maar zou hij zich met een dergelijke bescheiden opdracht inlaten ?

BRUGGE 2002 en **ARCHIPEL** schreven Ito aan. Wim Supply had hem al eerder in Parijs gepolst. Hera Van Sande, deed in Tokio hiermee een briefing. Nauwelijks een maand later (in mei), stond hij in Brugge als gast van **BRUGGE 2002** en **ARCHIPEL**. Hij bleek sterk aangesproken door het idee en getroffen door de vergelijking met de paviljoen opdracht die Mies Van der Rohe in Barcelona ooit te beurt viel in 1929, waar hem toen alleen gevraagd werd 'to do something'.

Het bleek dat Ito dit Barcelona paviljoen als het belangrijkste gebouw in de 20ste eeuw taxeert waarover hij zich met grote bewondering uitlaat. *'Nowhere else we find a space filled up with such fluidity. What we experience, there is not the flow of air, but the sence of wondering and drifting gently under water'.*

Na een ontmoeting met de verantwoordelijken van BRUGGE 2002 en ARCHIPEL, een snelcursus Brugse architectuurgeschiedenis van 1000 tot 2000, een bezoek aan de Burg en de interessantste monumenten errond, een sightseeing doorheen een aantal essentiële sites en gebouwen in Brugge, accepteerde een enthousiaste Ito 'the job'.

Ito bleek een ontwapenende persoonlijkheid met een directe en snelle visie. De uitdaging sprak hem aan. Het ontwerp, waarvoor hij meteen reeds directe ideeën formuleerde, kon van start gaan.

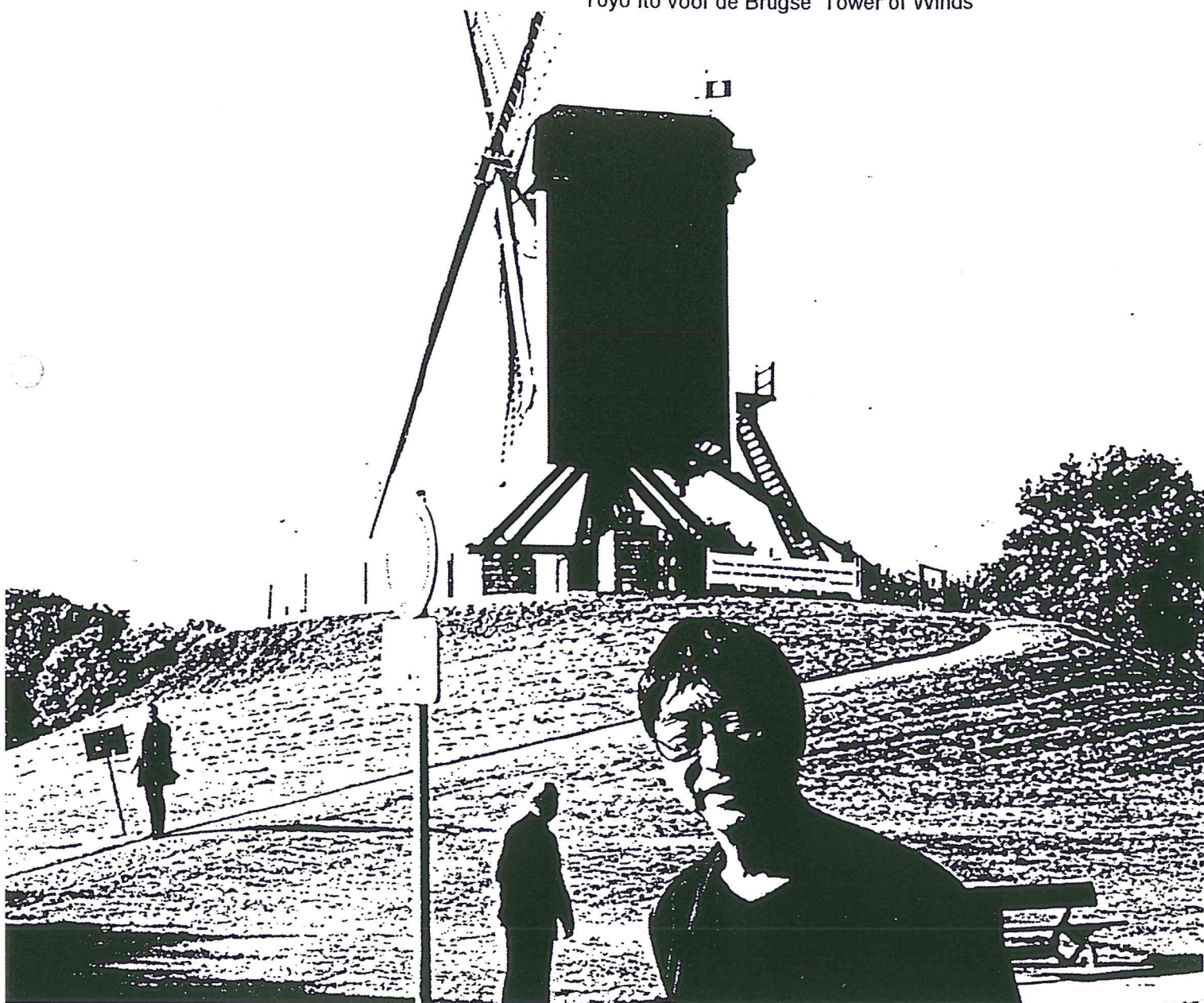
In juli en oktober kwam Toyo Ito opnieuw naar Brugge. In een fragiel concept trof hij niet alleen op een meesterlijke wijze de 'genius loci', maar slaagde hij er meteen in, zijn zoektocht naar 'blurring architecture' (waarin ruimte als vloeiend water schijnt door te stromen) tot een pregnante synthese te brengen.

Over die fata Morgana van het 'peoples pavillion' kunnen we verder niets kwijt. Laten we het raadselachtig en spannend houden. Toyo Ito zal het zelf in Brugge komen uiteenzetten ten gepaste tijde.

Wij willen echter graag intussen de bouwindustrie uitdagen zich met dit cadeau voor Brugge te verbinden. Niet alleen door financiering, maar ook door inbreng van know-how en materiaalinnovatie. ARCHIPEL wil ze hierbij graag motiveren.

Marc Felix

Toyo Ito vóór de Brugse 'Tower of Winds'

ARCHIPEL KALENDER WERKJAAR 2000-2001

Neem een nieuw lidmaatschap 2000-2001 (of bulletinabonnement) om maandelijks op de hoogte te blijven van een evoluerend aanbod. Zonder nieuw lidmaatschap valt u uit het adressenbestand.

ZA. 16 SEPTEMBER 2000

ARCHIPEL 20 in 2000 (Fort Napoleon)

ZO. 15 OKTOBER 2000

cultureel centrum Scharpoord Knokke-Heist

ANDREA BRANZI over recent werk

DO. 19 OKTOBER 2000

F.O.B.A. (Kyoto) met KATSU UMEBAYASHI

THOMAS DANIELL over recent werk

VR. 10 NOVEMBER 2000 om 20u.30

't Leerhuys . Groeninge 35 . Brugge

HERA VAN SANDE over TOYO ITO

VR. 8 DECEMBER 2000 om 30u.30

't Leerhuys . Groeninge 35 . Brugge

GILBERT DECOUVREUR over BRUNO TAUT

VR. 26 JANUARI 2001 om 20u.30

't Leerhuys . Groeninge 35 . Brugge

VR. 23 FEBRUARI 2001 om 20u.30

't Leerhuys . Groeninge 35 . Brugge

VR. 23 MAART 2001 om 30u.30

't Leerhuys . Groeninge 35 . Brugge

voor deze drie data zijn geboekt, op een heden nog onbekende volgorde :

- HERZOG en DE MEURON (Zwitserland) over recent werk
- SHIGURA BAN (Japan) over recent werk.
(in het NAI Rotterdam, kregen we bevestiging van zijn bereidheid om een voordracht over zijn werk te houden. ARCHIPEL organiseert dit samen met de RUG.
DIENER en DIENER hebben toegezegd voor volgend werkjaar 2001-2002).
- HERA VAN SANDE over SEJIMA en NISHIZAWA
Van zodra de kalender van deze gasten in de Archipelkalender kan worden ingevuld, krijgt u hierover bericht.

DO.24 – VR.25 – ZA.26 – ZO.27 MEI 2001

ARCHIPEL IN ZWITSERLAND . architectuurreis

(reis wordt in december aangeboden)

VR. 15 JUNI 2001 om 20u.30

... nog in te vullen ...

Alle voordrachten in 't Leerhuys zijn toegankelijk voor leden (gratis). Niet-leden (220 BEF) – studenten, stagiairs (100 BEF). De architectuurreis is voorbehouden voor leden (en partner).

- lidmaatschap 2000-2001 : 2.200 BEF (stagiairs 1.100 BEF) (incl. abonnement bulletin – gratis toegang en inschrijvingsrecht op architectuurreis).
- abonnement op het bulletin : 600 BEF.

Inlichtingen ivm de kalender : Marc Felix – tel. 059/70.21.80 (bureel) –
059/70.01.58 (thuis)

Inlichtingen ivm lidmaatschap : Michel Van Langenhove – tel. 050/39.30.85
(bureel) – tel. 050/39.35.05 (thuis)

Contactpersonen paviljoen BRUGGE 2002 :

Peter-Jan Scherpereel, contacten BRUGGE 2002
Hera Van Sande, contacten Toyo Ito
Gery Vandenabeele, Wim Supply, Marc Felix